

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Lausuntopyyntö (LVM/891/03/2017).

Älykkään liikenteen verkosto ITS Finlandin lausunto dokumenttiin: ”Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi”

Älykkään liikenteen verkosto ITS Finland ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

1. Virastouudistuksen tavoitteet

Esitysluonnoksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto, Viestintävirasto sekä Liikenneviraston tietyt toiminnot yhdistettäisiin uudeksi virastoksi, Liikenne- ja viestintävirastoksi (Traficom). Liikenneviraston jäljellä olevat tehtävät ja toiminnot tulisivat uuden Väyläviraston tehtäviksi. Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden (tie-, rautatie- ja meriliikenteen ohjaus) tehtävät siirrettäisiin perustettavaan valtion erityistehtäväyhtiöön, josta LVM on pyytänyt erillisen lausunnon. Käytännössä kolmesta nykyisestä organisaatiosta muodostuisi uudistuksen jälkeen kolme uutta organisaatioita eli käytännössä kyse on enemmän toimintojen uudelleenorganisoinnista kuin hallinnollisesta yhdistämisestä.

Esitysluonnoksen mukaan uudistuksen tavoitteena on muun muassa luoda säästöjä ja taloudellista tehokkuutta sekä edistää hallinnon tuottavuutta ja vaikuttavuutta resurssien nykyistä monipuolisemmalla ja tehokkaammalla käytöllä. Yhdistymisellä pyritään myös parantamaan asiakastarpeeseen ja toimintaympäristön muutoksiin vastaamista sekä vahvistamaan hallinnonalan strategista ohjausta.

Esityksen tavoitteissa tulisi korostaa nimenomaan toiminnan vaikuttavuuden ja toimintaympäristön muutoksiin vastaamista. Tilanteessa, jossa koko liikennesektori muuttuu ennen näkemätöntä tahtia, on hallinnollisen tehokkuuden ja säästöjen tavoittelu jopa vahingollista. Tehokkuus ja säästäminen eivät saisi olla uudistuksen itsetarkoitus. Uudistuksessa välittömien vaikutusten rinnalla pitää tarkastella myös välillisten vaikutusten logiikkaa, joka tässä kokonaisuudessa voi olla erittäin merkittävä.

Tiedon aiempaa tehokkaampi hyödyntäminen on ensiarvoisen tärkeää. Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen pitää olla tärkein virastojen ja toimintojen uudelleenorganisoinnin ajuri. Tieto tulee avata kaikkien toimijoiden käyttöön mieluummin maksutta, joka edistää sekä yritysten tietopohjaisten palveluinnovaatioiden kehittymistä että matka- ja kuljetusketjujen tehostumista. Tiedon hyödyntämiseen ja prosessien digitalisoimiseen liittyy keskeisesti kyberturvallisuuden varmistaminen, joka tulee uudistuksen myötä oleelliseksi osaksi liikenteen ja viestinnän tulevaisuuden ratkaisujen kehittämistä.

23.2.2018

2. Virastouudistuksen toteutus

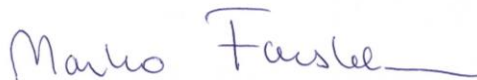
Luonnoksessa on tunnistettu hyvin toimintaympäristön muutosvoimat ja niistä johtuva tarve toimintojen uudelleen tarkastelulle. Virastouudistuksessa ei kuitenkaan ole tarkoitus tehdä muutoksia virastojen tehtäviin. Liikennehallinnossa ja laajemminkin valtionhallinnossa on jo pitkään nähty hallinnon mahdollistavan roolin tärkeys ja markkinaehtoisten palvelujen edistäminen. Virastouudistuksen yhteydessä olisi hyvä tarkastella kriittisesti myös tehtävien sisältöä eli mitkä tehtävät ovat aidosti julkisen hallinnon tehtäviä, ja missä tehtävissä löytyisi tilaa markkinaehtoiselle tekemiselle. Tämä näkökulma koskee erityisesti virastouudistuksen yhteydessä toteutettavaa liikenteen ohjauksen yhtiöittämistä.

3. Lopuksi

Uudistuksen tavoitteena ei sinänsä ole saada alalle lisäresursseja. Viestintämarkkinan muutoksessa yhtenä keskeisenä tuloksena on ollut yksityisen sektorin investointien voimakas kasvu ja erinomaiset palvelut loppukäyttäjille. Nyt kun liikenteen ja viestinnän integroiminen saadaan hallinnonalan näkökulmasta maaliin, olisi hyvä jatkaa pohdintoja kuinka yksityisen sektorin investoinnit saadaan liikkeelle vastaavalla intensiteetillä myös liikennesektorilla. Tällaiselle pohdinnalle olisi nyt otollinen ajankohta, kun liikennealan markkinasäätely on uudistumassa ja investointikohteita on tunnistettu poikkeuksellisen paljon niin isoissa infrahankkeissa, nykyisen verkon ylläpidossa kuin digitalisaation moninaisten mahdollisuuksien hyödyntämisessä.

Kokonaisuutena virastouudistus on looginen jatke liikennehallinnon vuosikymmenen kehittämiselle, joka on poikunut positiivista huomiota niin kansallisilla kuin kansainvälisilläkin foorumeilla.

Terveisin

Marko Forsblom
Toiminnanjohtaja
ITS Finland ry